

1928 januári árstatisztikai és pénzügyi jelzőszámok.

Indices de statistique de prix et de finances pour janvier 1928 en Hongrie.

1. Áralakulás.

Formation de prix.

Resumé. L'indice général des prix de gros (135) n'a pas varié. Dans ses limites, deux écarts se sont produits: l'indice des objets d'alimentation et des produits agricoles a baissé de 127 à 125; celui des matières nécessaires à l'industrie et des objets fabriqués a, par suite surtout de la hausse du cuir, monté de 141 à 142.

L'indice du coût de la vie a légèrement diminué par rapport au mois précédent. Y compris les loyers, il a baissé de 113 à 112,3; loyer non compris, de 124,9 à 124. La diminution a eu pour cause la baisse des frais d'alimentation et de chauffage, que n'a pu contrebalancer la hausse des prix de chaussure.

Az 1928. év első hónapjában az árváltozások általában szűk keretek között mozogtak. A nagykereskedelmi árak indexszáma 135 volt, vagyis ugyanannyi, mint az előző hó végén. A decemberi 2 pontos emelkedéssel beállott drágulás tehát januárban sem enyhült és az árnívó változatlan

maradt. Hogy az index januárban sem csökkent, az ipari anyagok és termékek csoportjában jelentkező áremelkedések idézték elő, míg az élelmezési cikkek és mezőgazdasági termékek indexszáma az e csoportbeli cikkek árának némi csökkenését mutatta. A gabonafélék közül némileg csökkent a rozsok az ára, a búza és az árpa azonban valamivel drágult. Elég jelentősen emelkedett a zabnak az ára, míg a tengeri valamivel visszaesett. A lisztárak általában 1—2 fillérrel magasabbak voltak az előző havinál. A hüvelyeseknek, tejtermékeknek, a vágóállatok nagy részének és számos kisebb jelentőségű élelmicikkeknek az ára azonban csökkent, úgy, hogy végeredményben az élelmezési cikkek és mezőgazdasági termékek átlagos indexe a decemberi 127-ről 125-re csökkent. Az ipari anyagok és termékek csoportjában legkiemelkedőbb momentum a bőrárakra vonatkozó emelkedése volt, amint az alábbi adatok mutatják:

	Á r p e n g ő b e n		
	1926 XII.	1927 XII.	1928 I.
Nyers marhabőr kg	1·56	2·08	2·40
Nyers borjubőr kg	2·72	3·60	3·90
Talp bőr kg	5·60	7·20	7·70
Felsőbőr □ láb	1·60	1·95	2·25

Magyar nagykereskedelmi árak indexszámai.

Indices des prix de gros en Hongrie.

(1913 = 100)

Időpont <i>Epoque</i>	Élelmezési cikkek és mezőgazd termékek — Produits agricoles et alimentaires	Ipari anyagok és termékek — Matières nécessaires à l'industrie, produits d'industrie	Nyersanyagok — Matières premières	Gyártmányok — Produits fabriqués	Belföldi árak — Marchandises de Hongrie	Külföldi árak — Marchandises étrangères	Összes árak — Ensemble des marchandises
1924 XII/31	156	163	166	154	157	166	160
1925 XII/31	120	138	128	132	120	150	130
1926 XII/31	120	130	125	128	120	139	126
1927 I/31	123	129	123	130	121	137	127
II/28	127	130	126	132	125	137	129
III/31	125	130	125	132	124	136	128
IV/30	127	133	129	132	128	136	130
V/31	130	136	135	132	131	137	133
VI/30	128	137	134	132	131	137	133
VII/31	126	138	134	132	130	138	133
VIII/31	125	141	136	131	130	141	134
IX/30	123	141	136	130	130	140	133
X/31	125	139	138	128	130	188	133
XI/30	124	141	137	129	131	139	133
XII/31	127	141	141	130	134	138	135
1928 I/31	125	142	139	130	134	186	135

Egy négytagú munkáscsalád heti kiadásainak alakulása indexszámokban.

Formation des dépenses hebdomadaires d'une famille ouvrière de 4 membres, en nombres-indices.

(1913 = 100).

Időpont <i>Epoque</i>	Élelmezés <i>Alimentation</i>	Ruházat <i>Habillement</i>	Fűtés és világítás <i>Chauffage, éclairage</i>	Lakás <i>Logement</i>	Összes hetiköltség <i>Frais hebdomadaires totaux</i>	Összes hetiköltség a lakásból nélkül <i>Frais hebdomadaires totaux sans le loyer</i>
1924 XII/31	145	166	123	25	116	149
1925 XII/31	115	131	125	46	102	119
1926 XII/31	115	124	134	60	105	119
1927 I/31	117	124	131	60	106	121
II/28	121	124	129	60	108	123
III/31	123	124	126	60	108	124
IV/30	127·7	123·7	124·8	60·0	110·6	126·5
V/31	129·2	123·7	123·8	65·0	112·5	127·4
VI/30	130·4	123·7	120·5	65·0	112·7	127·7
VII/31	125·0	123·7	120·7	65·0	110·2	124·5
VIII/31	126·1	125·0	121·3	70·0	112·0	125·2
IX/30	126·1	127·5	126·5	70·0	112·9	126·4
X/31	126·6	127·5	126·5	70·0	113·1	126·7
XI/30	121·9	129·4	129·4	75·0	112·4	124·2
XII/31	123·2	129·2	128·1	75·0	113·0	124·9
1928 I/31	121·5	135·0	128·6	75·0	112·3	124·0

A bőrdrágulás tehát januárban nagyarányú volt, úgy a nyers, mint a kikészített bőröknél. A bőrárakon kívül emelkedett az ára a barnaszénnek, az újságpapírosnak és az épületfának. Figyelemreméltó, hogy az épületfa drágulásával szemben a téglának és a mésznek az ára valamivel visszaesett. A textilipar körébe tartozó cikkek közül a nyerspamutnak, valamint a pamutfonálnak az ára alacsonyabb lett. A vas- és fémáraknál árváltozások csekély számban fordultak elő. Az ipari anyagok és termékek összefoglaló indexe 141-ről 142-re emelkedett.

A *létfenntartási költségek* indexszáma januárban — lakbérrel együtt számítva — 113-ról 112·3-re esett vissza, az élelmezési, valamint a fűtési költségek némi csökkenése következtében, amit a cipőáraknál jelentkező áremelkedés nem tudott teljesen elensúlyozni. Lakbér nélkül számítva az index 124·9-ről 124-re csökkent.

2. A pénzügyi betétek.

Dépôts en banque.

Résumé. Aux 13 principaux établissements de crédit de Budapest et à la Caisse d'épargne postale, le montant des dépôts d'épargne s'est élevé de 364,800.000 pengős à 382,600.000 (+ 17·8 millions); celui des dépôts sur comptes courants, de 682,200.000 à 692,900.000 (+ 10·7 millions). Fin janvier, les dépôts d'épargne ont atteint 38·2% de leur effectif de 1913, et les dépôts sur comptes courants, 80·9%.

*

A budapesti 13 legnagyobb pénzügyintézetnél és a postatakarékpénztárnál elhelyezett takarékbetétek álladéka január folyamán 364·8 millió pengőről 382·6 millió pengőre, tehát 17·8 millió pengővel emelkedett. Az emelkedés igen számottevő és jelentősen felülmúlja a havi szaporulat mult évi átlagát és jóval nagyobb a decemberi betétnövekedésnél is, pedig december is ebből a szempontból a kedvező hónapok közé tartozik. A szaporulat kizárólag a magánintézetekre esik, a postatakarékpénztár betétálladéka egy csekélységgel vissza is esett. A januári növekedéssel együtt a takarékbetétek elérték az 1913. évi álladéknak 38·2%-át.

A folyószámlabetétek álladéka ugyanezeknél a pénzügyintézeteknél 682·2 millió pengőről 692·9 millió pengőre növekedve 10·7 milliós gyarapodást ért el. Január végén a folyószámlabetétek az 1913. évi álladéknak már több mint negyötöd részét, pontosan 80·9%-át érték el.

A betétek alakulása.¹⁾

Formation des dépôts.

Év, hó <i>Année, mois</i>	Takarékbetétek <i>Dépôts d'épargne</i>			Folyószámlabetétek <i>Dépôts sur comptes courants</i>		
	összege <i>mon-tant</i>	havi szaporu- lata — <i>accrois-</i> sem. <i>mensuel</i>		összege <i>mon-tant</i>	havi szaporu- lata — <i>accrois-</i> sem. <i>mensuel</i>	
		millió P — <i>mil-</i> lions de pengős	o/o		millió P — <i>mil-</i> lions de pengős	o/o
1924. VI.	3·7	—	—	85·2	—	—
1924. XII.	30·6	—	—	237·5	—	—
1925. XII.	143 0	—	—	378 2	—	—
1926. XII.	231·9	—	—	502·3	—	—
1927. VII.	324·0	15·5	5·0	564·7	— 24·3	— 4·1
„ VIII.	326 0	2·0	0 6	637 7	73 0	12 9
„ IX.	333·7	7 7	2 4	639 4	1·7	0 3
„ X.	340 7	7 0	2 1	678 5	39 1	6 1
„ XI.	351·0	10 3	3 0	676 6	— 1·9	— 0 3
„ XII.	364 8	13·8	3 9	682·2	5·6	0 8
1928. I.	382·6	17 8	4 9	692 9	10·7	1 6

¹⁾ A budapesti 13 legnagyobb pénzügyintézetnél és a postatakarékpénztárnál. — *Aux 13 principaux établissements de crédit de Budapest et à la Caisse d'épargne postale.*

3. A részvények értéke.

Valeur des actions.

Résumé. L'indice de la Bourse, qui indique le changement de valeur des actions cotées à la Bourse de Budapest, changea à peine en janvier 1928, montant de 20·8 à 20·9. Pour les différentes catégories d'actions, on n'a pas signalé d'écart notable.

*

Részvényindex. — *Indice d'actions.*

(1913 = 100).

Év, hó <i>Année, mois</i>	I.	II.	A változás aránya az előző hónapoz képest — <i>Proportion du changement par rapport au mois précédent</i>	
			I.	II.
1924. VI.	11·4	—	—	—
1924. XI.	13·3	18·0	—	—
1925. XII.	10·2	14 0	—	—
1926. XII.	15·6	22·4	—	—
1927. VII.	20·9	30·8	1·5	1·0
„ VIII.	22·0	32·7	5·3	6·2
„ IX.	21·3	31·5	— 3·2	— 3·8
„ X.	20·2	30·1	— 5·4	— 4·7
„ XI.	20·3	30 5	0 5	1 3
„ XII.	20·8	31 5	2 5	3 3
1928. I.	20·9	31 5	0 5	0 0

I = Részvényindex az 1913. évi részvényállományt érintő változások számbavételével. — *Indice d'actions en tenant compte des changements ayant affecté l'effectif de 1913.*

II = Részvényindex az összes tőkevált. számbavételével. — *Indice d'actions en tenant compte de tous les changements de capitaux.*

A budapesti tőzsdén jegyzett részvények árfolyamhullámzását jelző indexszám az év első hónapjában csak kevéssé változott. Az 1913. év óta beállott tőkeváltozásokat csak az 1913. évi részvényállományt érintő elővételi jogok határáig véve figyelembe, az indexszám 20·8-ról 20·9-re növekedett, ami alig számottevő változás. Nagyobb arányú eltolódások a részvények egyes kategóriáinál sem igen jelentkeztek.

Az 1913. év óta beállott tőkeváltozásokat nemcsak az 1913. évi részvényállományt érintő elővételi jogok határáig, hanem teljes egészükben véve számba, — ha tehát a vállalatok mai tőkeerejét hasonlítjuk össze az 1913. évvel —, az így módon számított index változatlanul 31·5 maradt.

4. Fizetéseképtelenségek.

Insolvabilités.

Résumé. *Le nombre des insolvabilités a été de 180 en janvier, avec un passif total de 15·9 millions de pengős. L'augmentation est considérable par rapport au mois précédent, où il n'y a eu que 134 nouvelles insolvabilités, avec un passif de 8·1 millions de pengős.*

A Budapest, on a enregistré 56 nouveaux cas, dont les passifs montaient à 4·5 millions de pengős.

En janvier, on a réglé 55 insolvabilités.

*

A fizetéseképtelenségek számának növekedése, mely mintegy másfél esztendő s csökkenő irányzat után a múlt év augusztusa óta kezd jelentkezni, az 1928. év első hónapjában sajnálatosan nagy arányokat öltött. Augusztus óta a fizetéseképtelen-

I. Új fizetéseképtelenségek.

Nouvelles insolvabilités.

Év, hó <i>Année, mois</i>	A fizetéseképtelenségek <i>Insolvabilités</i>		
	száma <i>nombre</i>	aktíváinak <i>actifs</i>	passzíváinak <i>passifs</i>
		összege P-ben — <i>en pengős</i>	
1927. VII. összesen — <i>total</i>	66	1,146.693	2 241.539
1927. VIII. " "	49	911.865	1,720 871
1927. IX. " "	60	955 348	1,826.810
1927. X. " "	83	1 837.509	3,224.329
1927. XI. " "	88	2,464.747	3,816.582
1927. XII. " "	134	4 420 884	8,099 789
1928. I. " "	180	10,540.408	15,866.036
<i>Ebből — Dont</i>			
Bányászat — <i>industrie minière</i>	—	—	—
Mezőgazdaság — <i>écon. rurale</i>	4	124.200	76.876
Ipar — <i>industrie</i>	11	633.214	872.455
Kereskedelem — <i>commerce</i> .	165	9,782.994	14,916.705
Pénz, hitel — <i>monnaie, crédit</i>	—	—	—
Egyéb — <i>autres</i>	—	—	—

ségek száma és a passzívák összege a következő emelkedést mutatja:

	Új fizetéseképtelenségek	
	száma	passzíváinak összege (millió pengő)
1927 VIII.	49	1·7
IX.	60	1·8
X.	83	3·2
XI.	88	3·8
XII.	134	8·1
1928 I.	180	15·9

A januári fizetéseképtelenségek száma oly magas, hogy 1926 júniusáig kell visszamenni, hogy hasonló kedvezőtlen hónapra találjunk. Különösen feltűnő a passzívák összegének rohamos emelkedése. Míg augusztusban egy-egy fizetéseképtelenségre átlagosan mintegy 34.500 P passzívára esett, addig januárban az átlagos passzívára eléri a 88 ezer pengőt.

II. Befejezett fizetéseképtelenségek.

Insolvabilités terminées.

É v, h ó <i>Année, mois</i>	A fizetéseképtelenségek <i>Insolvabilités</i>		
	száma <i>nombre</i>	aktíváinak <i>actifs</i>	passzíváinak <i>passifs</i>
		összege pengőben <i>en pengős</i>	
1927 VII. összesen — <i>total</i>	92	3,433.213	26,676.268
" VIII. "	59	1,534.357	3,061 847
" IX. "	51	557.198	1,166.673
" X. "	54	660.978	1,600 100
" XI. "	64	458 280	1,015.295
" XII. "	74	944.572	2,095 855
1928 I. "	55	1,181.429	2,769.304
<i>Ebből: — Dont:</i>			
bányászat — <i>industrie minière</i>	—	—	—
mezőgazd. — <i>écon. rurale</i>	1	135.227	387.560
ipar — <i>industrie</i>	7	229.696	532.770
kereskedelem — <i>commerce</i> ..	44	815.950	1,785 032
pénz, hitel — <i>monnaie, crédit</i>	2	556	63.942
egyéb — <i>autres</i>	1	—	—

A fizetéseképtelenségeknek ez a nagyarányú szaporodása kizárólag a kereskedelmet érintette. Az ipari fizetéseképtelenségek száma januárban ugyanannyi volt, mint az előző hónapban s ezek passzíváinak összege sem emelkedett jelentősen. A kereskedelem körében előfordult fizetéseképtelenségek száma azonban januárban a decemberi 119-ről 165-re, passzívák összege pedig 7·1 millió P-ről 14·9 millió P-re, tehát több mint a kétszeresére emelkedett. Az összes fizetéseképtelenségekből a csődök száma 48 volt, de ezek között 14 olyan volt, melyet sikertelen kényszeregyességi eljárás előzött meg s így újnak csak 34 csődeset tekint-

hető. A magánegyességek száma januárban 52, a kényszeregyességek száma pedig 94 volt.

Budapesten összesen 56 fizetésképtelenség fordult elő, 4·5 millió P passzívával.

A lebonyolított fizetésképtelenségek száma januárban 55 volt, 19-cel kevesebb, mint az előző hónapban.

5. Váltóóvások.

Lettres de change protestées.

Résumé. *En janvier dernier, on a protesté 10.044 lettres de change en Hongrie, avec une valeur totale de 7·8 millions de pengős, contre 9.974, d'une valeur totale de 7·2 millions de pengős, en décembre. A Budapest, il a été protesté 3.559 lettres de change, dont la valeur montait à 3·4 millions de pengős.*

*

A váltóóvások számánál jelentkező fokozatos emelkedés január havában is folytatódott, amennyiben a bemutatott váltók száma 9.974-ről 10.044-re emelkedett. A múlt év közepén, júliusban az óvatolt váltók darabszáma még csak 7.344 volt s így az emelkedés már igen jelentékeny. A januárban bemutatott váltók összesen 7·8 millió P értéket képviseltek, az emelkedés tehát az értékösszeznél is jelentkezik, mert a decemberi végleges adatok szerint az akkor bemutatásra került váltók értéke csak 7·2 millió P volt. A múlt év jú-

Óvatolt váltók. — *Lettres de change protestées.*

Év, hó <i>Année, mois</i>	Összesen — Total		Ebből Budapesten <i>Doni à Budapest</i>	
	drb. <i>pièces</i>	P <i>pengős</i>	drb. <i>pièces</i>	P <i>pengős</i>
1927. VII.	7.344	5,023.821	2 481	2,181.994
VIII.	7.951	5,878 092	2 572	2,463.211
IX.	8.06	5,488.378	2 469	2,061.003
X.	9.080	7,615.305	2 929	3,222.798
XI.	9.043	7 235.981	2.995	3,343 360
XII.	9 974	7,166 049	3.219	3,029.430
1928. I. ¹⁾	10 044	7,809.805	3.559	3,447 272

¹⁾ Ideiglenes adatok. — *Données provis.*

liusához képest az óvatolt váltók értékösszege is jelentékenyen emelkedett, mert az akkori értékösszeg mindössze öt millió P-t képviselt.

Januárban az óvatolt váltók megoszlása a váltók nagysága szerint a következő volt:

	db	érték pengőben
100 pengőn alul	1.312	96.810
101—1000 P között	7.117	2,703.766
1001—2000 P között	898	1,307.258
2000 pengőn felül	717	3,701.971
Összesen:	10.044	7,809.805

Az összes óvatolt váltók közül Budapesten 3.559 került bemutatásra, melyek 3·4 millió P értéket képviseltek.

Az aranytartalékok nemzetközi adatai.

Données internationales sur les réserves-or.

Az 1927. év folyamán a világ monetáris aranyállománya tovább növekedett, bár valamivel kisebb mértékben, mint az előző évben. A növekedést az 1927. év egész aranytermelésével egybevetve, azt találjuk, hogy a pénzügyi célra felhasznált arany mennyiség a világtermelés $\frac{1}{5}$ részének felel meg. Az 1927. évvégi állomány a nem tulajdonképeni pénzrendeltetésű indiai aranykészlettel együtt 72·14 milliárd pengő értéket képvisel. Az aranytartalék gyarapodása 1927-ben a legfeltűnőbb mértékű Franciaországban, amely szanálási politikájának keresztül-

vitelére gyűjtött erős fedezetet. Megjegyzendő, hogy a francia bank „egyéb aktíváiban“ levő aranykészletnek nagysága ismeretlen.

Az aranytartalékokat országok szerint ismerető táblázatunkhoz megjegyezzük, hogy Európa „Egyéb aranytartalék“ rovatában az angol, skót és ír magánjegybankok aranystokkjának, valamint Izland, Svájc, Németalföld, Esztország és Albánia bizonyos aranykészleteinek gyűjtőtételei szerepelnek.